

Co chtějí školy zlepšit – zápis ze seznamovací aktivity 30. 8. 2016

- sdílený logoped a další odborní pracovníci; psycholog
- „létaující“ zastupující, suplující, sdílený učitel
- aktivizační a motivační výukové metody
- péče o integrované žáky, princip a metody individualizace
- školní prostředí, klima, atmosféra (mezi učiteli i vně)
- spolupráce a participativní vztah s rodiči
- propojení a sdílení mezi školami
- pedagogicko-psychologická diagnostika
- vybavení a specializované učebny
- komunitní zasazení škol
- podpora v kreativité učitelů a učitelek
- polytechnické vzdělávání

MATEMATICKÁ GRAMOTNOST

2016 (zhodnocení současného stavu)

Metody a přístupy

Zástupci škol vnímají určitou roztříštěnost v rámci metod a přístupů, s tím souvisí i potřeba informovat rodiče

Matematika prof. Hejného:

- Některé MŠ v ORP mají zkušenost s předškolní matematikou prof. Hejného – např. MŠ Svatoslav – provázanost se ZŠ Deblín – spádová škola, kde se matematika prof. Hejného vyučuje
 - návaznost na 2. stupeň – zatím nedostatek informací, obavy z přechodu na II. Stupeň, případně na SŠ
 - Metodik matematiky Hejného pro ORP Tišnov?
 - Osvěta pro rodiče
 - Některé školy již mají dlouhodobější zkušenost s matematikou prof. Hejného - nabídka sdílení (např. ZŠ Drásov 4 roky zkušeností)
 - Školy by ocenily možnost sdílet pomůcky (vytvořit soubory pomůcek v rámci ORP), rádi by sdíleli i zkušenosti (přes webový portál?)
 - Zkušenosti se speciální pedagogikou – má např. Speciální škola Tišnov: speciální pedagogové
- Obecně matematika:
- Potřeba propojení matematiky + finanční gramotnosti
 - Matematické třídy (ZŠ 28. října) – hodina M navíc + chemie, fyzika

Učitelé (jejich potřeby):

DVPP – vygenerovat prakticky zaměřené vzdělávání – doporučení od kolegů – sdílení (přes webovou platformu?)

Podpořit spolupráci MŠ ZŠ

Propojení s praxí – s podnikavostí

Spolupráce s VŠ – v rámci ORP?

Jak pracovat s nechtíví dětí k matematice, nezájem potlačování zájmu o matematiku

Jak učit základní matematické operace? (dril?)

2023 - příležitosti

Zástupci škol by ocenili sdílení zkušeností – např. prostřednictvím vytvoření webové platformy – zde by mohlo být doporučení kurzů, doporučení lektora

DVPP:

Metodická podpora k přechodu matematiky Hejného na 2. stupeň – některé školy v rámci ORP Tišnov budou aktuálně řešit – s tím souvisí i osvěta mezi dalšími školami a rodiči

Všichni učitelé seznámení s metodou matematiky Hejného (ať už touto metodou učí nebo ne)

Školení/vzdělávání o geometrii na 1. st.

Matematika propojená s reálným životem

Interní mentoři – budou schopni zajistit metodickou podporu

Spolupráce v rámci předmětových komisí ve školách

Setkání ředitelů (i vícedenní) nad určitým tématem

Setkávání metodiků v rámci ORP

Pozitivní motivace

Shrnutí: V ORP Tišnov je několik škol, které pracují s matematikou prof. Hejného na I. stupni. Dochází již k provázání MŠ a spádových škol (první zkušenosti s matematikou Hejný – např. MŠ Svatoslav – ZŠ Deblín). Některé školy nabízí sdílení a metodickou podporu – např. ZŠ Drásov. V ORP Tišnov máme školu –28. října, která má rozšířenou výuku matematiky, dále zkušenosti se speciální pedagogikou – Speciální škola Tišnov. Školy by ocenily možnost sdílet pomůcky (vytvořit soubory pomůcek v rámci ORP), rádi by sdíleli i zkušenosti (přes webový portál?)

Vize 2023: Prostor pro sdílení zkušeností, pomůcek, odkazů na zajímavé DVPP, dobré lektory. Metodická podpora k přechodu matematiky Hejného na 2. stupeň. Všechny školy, i ty, které metodou prof. Hejného neučí, jsou s ní seznámeny. Matematika je více provázaná s reálným životem a žáci jsou motivováni se matematiku učit. Metodická podpora výuky geometrie na I. stupni. V rámci ORP Tišnov se pravidelně setkávají metodici matematiky. Ve školách fungují interní mentoři.

CIZÍ JAZYKY

Škola, která se tak profiluje – 1 třída (Tišnov Smíškova)

Přípravka na MŠ (1. a 2. třída) ve spolupráci s jaz. školou v Brně (krokodýl) Předklášteří

výuka AJ od 1. třídy (2 hod.) agentura ZUZU, už zkušenost s kroužky

metoda Genki English

poslouchání a mluvení pouze anglicky

školený pedagog + lektor (Dolní Loučky) - platí za program, výuka zdarma

zkušenosti s rodilým mluvčím (Američanka) – částečný úvazek – sdílený úvazek s další školou

MŠ – pokud je zájem rodičů - platí si rodiče sami (Lomnička)

MŠ – AJ není všude

MŠ - i 4leté děti (ZUZU) logopedické problémy

2023

Kvalifikovaní učitelé angličtiny

Zahraniční pobyty pro pedagogy

Nabídka dalších CJ i na 1. stupni

Zájezdy pro žáky (studijní, např. 4 hod. výuky + pobyt v rodinách)

Na MŠ externí lektor

ZŠ 28. října Tišnov – výuka bez specializované třídy (RJ)

Časté výjezdy do zahraničí

Sdílený rodilý mluvčí

Spolupráce s JŠ, Cambridge zkoušky (2. st.)

Od 2. třídy formou nepovinného předmětu

ANJ formou kroužků (ZŠ 28 a MŠ Sentice)

Zájem o předmět

I na MŠ (1x týdně) předškoláci, 1. st. formou kroužků

Metodická podpora Erasmus+

2023

Létavičky s ANJ

Sdílené úvazky

Dopravní dostupnost

ZUZU pro všechny – finanční zátěž – vlastní zdroje

a bez ohledu na počet žáků

jazykové učebny

výjezdy pedagogů do zahraničí bez ohledu na počet žáků na škole

více rodilých mluvčích

MŠ angličtina přímo při výuce (nikoliv kroužky)

Vzdělávání učitelů v CJ i dalších

Zapojení pedagogů do mimoškolních akcí

Mezinárodní spolupráci škol (výměny)

Deblín – učitelé z 2. st. učí na 1. st. angličtinu

Z minulosti zkušenost s rodilými mluvčími

Pedagogové vedou mimoškolní aktivity

MŠ – AJ jako zařazená přímo do výuky – migrující pedagog

Zkušenost s výjezdy pedagogů i žáků do zahraničí

Shrnutí: V Tišnově funguje jedna škola (Smišková), která má třídu se zaměřením na cizí jazyk, je možné využít zkušenosti jejich pedagogů, kteří se účastnili hojně i vzdělávacích pobytů v zahraničí. Za příklad dobré praxe lze považovat, že tato škola sdílí rodilého mluvčího s další tišnovskou školou. Tato druhá škola (28. října) se rovněž věnuje výuce cizích jazyků, ale bez specializované třídy. Dále je na Tišnovsku rozvinutá spolupráce se soukromými jazykovými školami pro různé věkové kategorie dětí a žáků (např. agentura ZUZU). Problém u těchto programů spočívá v tom, že není pro děti zcela zdarma. Na MŠ není výuka angličtiny všude, jako důvod byly i uvedeny logopedické obtíže dětí.

Vize 2023: Dostatek kvalifikovaných pedagogů, včetně rodilých mluvčích, i formou sdílených úvazků mezi školami. Dostatečná a dostupná nabídka zahraničních pobytů pro pedagogy (i jiných předmětů než cizí jazyk). Zájezdy pro žáky do zahraničí ve formě kombinace výuky a pobytu v rodinách (zajistit, aby se mohly zapojit i školy, které mají malý počet žáků). V případě využívání externích poskytovatelů najít způsob, aby to nezpůsobovalo finanční zátěž pro rodiny dětí. V MŠ přímé využívání cizího jazyka při výuce (např. pokyny v angličtině), ale tomu musí odpovídat DVPP. Vyšší míra účasti místních škol v mezinárodních projektech.

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

Zobecnění:

- Z průběhu stolu čtenářská gramotnost, je zřejmé, že prakticky na všech školách Tišnovska mají k rozvoji čtenářské gramotnosti nakročeno. Ve školách mají školní knihovny. Jak v MŠ, tak v ZŠ zavádí množství aktivit podporující rozvoj čtenářství od úrovně čtení s nečtenáři.
- Co pomůže školám, je soustavné doplňování a obnova knižního fondu. Toto se částečně podařilo díky výzvě č. 56 MŠMT. Je potřeba pracovat s učiteli tak, aby děti, které v současné době nečtou vtahovali do čtenářství například tím, že začnou pravidelně do vyučování zavádět krátké texty, využívat motivačních aktivit, které dětem pomohou dočíst text, porozumět mu a dále s ním pracovat. Děti musí přijít na to, že čtení je baví, že je smysluplnou činností a že skrze knihy se dozvídají mnoho nového. Je důležité, aby učitelé uměli pomáhat vybírat dětem knihy na jejich čtenářské úrovni. Obecně se doporučuje, aby začínali s beletristickými příběhy, které si sami děti vybírají.
- Ve školách kromě knihoven by měly být i knižní koutky, třídní knihovničky a podobně.
- Je důležité, aby učitelé porozuměli tomu, že celá třída nečte stejnou knihu, ale že každé dítě si čte svou knížku, a že při aktivitách jako jsou dílny čtení, hovoří o svých čtenářských prožitcích.
- Co rozhodně nepomáhá rozvoji čtenářství, je čtení sad knih, kdy celá třída čte například Robinsona Crusoe.
- Rozvoji čtenářství ve školách mohou pomoci i další podpůrné profese jako je podpora školního poradenského pracoviště, zejména speciálního pedagoga a logopeda.
- Zavádění čtenářství může podpořit i vzájemné sdílení učitelů mezi školami a různé aktivity, které vychází z metodologie programu „Čtením a psaním ke kritickému myšlení“ (RWCT). V tomto

směru existuje celá řada podpůrných možností, např. kurzy RWCT, portál projektu Pomáháme školám k úspěchu, časopis Kritická gramotnost a podobně.

- Rozvoji čtenářské gramotnosti napomáhá pravidelnost a systematičnost. Čtenářské aktivity by měly provázet děti každý školní den. Jedna z neúčinnějších forem je pravidelné čtení každý den minimálně 15 minut, práce s texty v předmětech a podpora rozvoje tvořivého psaní. Čtenářskou gramotnost více propojovat s zaváděním badatelsky orientovaného vyučování a rozvojem informační gramotnosti, respektive práce s informacemi.

Zajímavé projekty, na které účastníci upozorňovali a dějí se již nyní:

- V MŠ učitelé rozvíjí komunikační dovednosti dětí tím, že učí děti vyprávět příběhy, prohlíží knihy a využívají další strategie technik čtení s nečtenáři.
- V 1. třídách různým způsobem oslavují první čtenářské úspěchy dětí.
- Některé školy mají společný projekt s MŠ, kdy děti ze ZŠ čtou dětem z MŠ – tento projekt je významný například tím, že děti zažívají úspěch ze své čtenářské dovednosti.
- V rámci dílen čtení si děti navzájem představují nové knihy.
- V některých ZŠ minimalizují práci s čítankou a více pracují se čtenářským prožitkem knih, které si děti vybírají.
- Jak MŠ, tak ZŠ organizují návštěvy knihovny s programem. Tento program většinou připravují paní knihovnice.
- Paní učitelky MŠ dále upozornily na projekty: Setkávání s knihou, Obrázkové čtení, Noc s Andersenem, Celé Česko čte dětem, Knihy mého srdce.
- Některé z MŠ představily zajímavý projekt, kdy rodiče chodí do školky číst dětem.
- V některých ZŠ realizují projekt, kdy sedmáci čtou prvňáčkům.
- Díky výzvě MŠMT č. 56 prakticky v každé škole došlo k rozvoji knižního fondu, doplnění knihovny a vytvoření třídních knihovniček nebo čtenářských koutků.
- V některých školách mají zavedené, že knihovničky mají rozdělené podle čtenářské úrovně a tak vždy např. knihovnička prvňáčků zůstává pro ně.
- Z některých ZŠ prezentovaly pokusy o zavádění čtenářství do předmětů s tím, že je kladen důraz na čtení s porozuměním. Učitelé hledají různé texty a minimalizují práci s učebnicemi.
- Hodiny literární výchovy se v některých školách mění na dílny čtení, děti tak získávají zkušenost pracovat s texty, knihou, příběhem, rozvíjí tvořivé psaní a tím i stoupá motivace dětí ke čtení.
- Čtenářství rozvíjeno i ve školní družině, kde účastníci stolu upozorňovali na techniky čtení s nečtenáři, práci s příběhem, dramatizaci a vyprávění.

Vize účastníků do roku 2023

- Účastníci čtenářského stolu upozorňovali na nepřipravenost nových učitelů a navrhuji, aby došlo ke spolupráci a propojení ZŠ a VŠ při přípravě studentů. Díky tomu, by se studenti dostali častěji do vyučování a pomohli při zavádění metod RWCT.
- Upozorňovali na to, že malé školy jsou v nevýhodě, a to z toho důvodu, že jejich učitelé mají problém se dostat častěji na různé kurzy a sdílení s jinými učiteli.

- Přáli by si, aby v budoucnosti více děti rozvíjeli čtenářské dovednosti, své čtenářské prožitky, měli možnost se setkat s autorem knih a rozvíjeli tvořivé psaní (metodologie RWCT).
- Čtenářství by se v budoucnosti mělo stát aktivitou, která provází každý školní den, a nejen ten, například tím, že děti budou každý den minimálně 15 minut číst, že rozvoj čtenářské gramotnosti bude se více propojovat s rozvojem badatelství, informační gramotnosti a podobně.
- Upozornili na to, že v budoucnosti děti nebudou číst pouze papírové knihy, ale je velmi pravděpodobné, že budou využívat různé elektronické pomůcky, čtečky a jiné elektronické pomůcky. Domnívají se, že tyto elektronické nástroje dopomohou přilákat ke čtenářství další děti.

INKLUZE – zápis z pracovní skupiny ředitelů ZŠ a MŠ (MAP Tišnov) 30. 8. 2016

Kde jsme – popis současného stavu:

- máme zkušenosti s integrací různých skupin dětí (většinou dětí s různým typem postižení)
- máme zkušenosti s fungováním pedagogicko-psychologického pracoviště přímo ve škole
- umíme snížit obavy rodičů (dětí s a bez SVP) z inkluze
- někteří z ředitelů se necítí zcela připraveni na inkluzi, zejména co se týká postojů a vědomostí
- zkušenosti s poradenskými pracovišti (PPP a SPC) je velmi rozmanitá, od úplné spokojenosti po absolutní nespokojenost
- v zásadě však z inkluze strach nemáme, pokud budeme mít finanční, personální a materiální podmínky
(pozn.: nebyl čas si vysvětlit rozdíl mezi integrací a inkluzí – všichni mluvili spíše o integraci)

Kam si přejeme jít – co očekáváme od budoucnosti, vize a přání:

- bezbariérovost, zajištění vhodných pomůcek a materiálního zajištění
- „speciální třídu“ pro děti, které opravdu neovládáme vzdělávat v běžných ZŠ
- multidisciplinární tým (psycholog, logoped, speciální pedagog, zaskakující pedagog apod.) bude k dispozici přímo v každé škole nebo sdílený mezi menšími školami
- finanční ocenění asistentů jako standard nikoliv jako nadstandard placený z jiných zdrojů
- kvalitní asistenti pedagoga; databáze „volných“ asistentů pro lokalitu
- větší volnost a možnost snížit počty dětí ve třídách
- větší volnost v personálních otázkách (zejm. ve využití a dosazování asistentů)
- podpora Tišnovska v komunikaci tématu na veřejnost (rodiče, úředníci apod.)
- možnost konzultovat s někým kompetentním konkrétní otázky spojené s inkluzí (všeobecné i týkající se konkrétních dětí)
- Speciální školu mít možnost využít i jako poradenské pracoviště v otázkách dětí s různým typem postižení, jelikož oni mají největší know how
- lepší didaktická a materiální vybava (klidně i částečně sdílená mezi školami)
- možnost využít metodické podpory při zlepšování spolupráce učitel – asistent (či jiný dospělý ve třídě)